

قله‌ها به آسمان نزدیک‌ترند (دفتر اول)

اقیانوس آرام

چند روایت کوتاه از سبک زندگی علامه سید محمد حسین طباطبائی

محمد علی عباسی اقدم

فهرست

.....	سخن نخست	۹
.....	فصل اول / در محضر بزرگان	۱۳
.....	فصل دوم / «نگین» حوزه	۴۵
.....	فصل سوم / «جواهری» دیگر	۷۹
.....	فصل چهارم / این مرد را نگین کنید	۱۰۳
.....	فصل پنجم / ماه و خورشید	۱۲۷
.....	فصل ششم / اندکی از «بسیار»	۱۴۱
.....	فصل هفتم / من خسی بی سرو پایم	۱۵۷
.....	فصل هشتم / عارف شیدا	۱۶۹
.....	فصل نهم / ابد در پیش داریم	۱۸۳
.....	منابع و مأخذ	۱۹۳

ما قله‌های تهذیب داریم. مرحوم علامه طباطبائی،
مرحوم بهجت و... قله‌های تهذیب در حوزه بودند.
رفتار این‌ها، شناخت زندگی این‌ها، حرف‌های
این‌ها خودش یکی از شفاف‌بخش‌ترین چیزهایی
است که می‌تواند انسان را آرام کند، به انسان
آرامش بدهد. روشنائی بدهد. دل‌ها را نورانی کند.

آیت‌الله سید علی خامنه‌ای

یک دهان خواهم به پهنای فلک
تا بگویم وصف آن رشک ملک
وردهاں یابم چنین و صد چنین
تنگ آید در بیان آن امین
این قدر هم گر نگویم ای سَنَد
شیشه دل از ضعیفی بشکند

سخن نخست

یک - تاکنون درباره جایگاه علمی و منزلت اجتماعی علما و نیز درباره فعالیت‌های مذهبی، سیاسی و فرهنگی این قشر فرهیخته و تأثیرگذار مطالب زیادی گفته و نوشته شده است که به نوبه خود حائز اهمیت است. در این میان، به آنچه کمتر پرداخته شده و به نوعی مغفول مانده است، نحوه زیست و به تعبیری «سبک زندگی» علما به ویژه علمای شناخته شده و برجسته است. متأسفانه در میان آثار نوشته شده درباره علمای ربانی، آن طور که باید به سبک و شیوه زندگی این عزیزان پرداخته نشده و نحوه رفتار و کردارشان از نگاه عامه مردم به ویژه جوانان پنهان مانده است. به همین دلیل، ارتباط نسل جدید با این بزرگان رفته رفته کم رنگ تر شده است. به تعبیر مقام معظم رهبری: «واقعاً جوانان ما و خیلی از مردم ما خصوصیات اخلاقی، منش‌ها و رفتارهای این بزرگان را نمی‌شناسند، (اگر)

بشناسند، محبت این‌ها در دلشان جاگیر می‌شود و خیلی لازم است که این کار انجام بگیرد.^۱

دو- زندگی علما و عرفای نام‌آشنا، سرشار از نکته‌های ناب، عبرت‌آموز و ثمربخش است. آشنایی و انس با «سبک زندگی» و سیره عملی این بزرگان می‌تواند فرصت تازه‌ای برای نفس کشیدن و بهتر زیستن پیش روی ما بگشاید و الگو و سرمشق خوبی برای علاقه‌مندان و سالکان حقیقی باشد.

مجموعه «قله‌ها به آسمان نزدیک‌ترند» سرکی کوتاه به زندگی بابرکت و پرمعنای علماست. پنجره‌ای گشوده به افق‌های زیبا و متعالی است تا زمینه را برای آشنایی علاقه‌مندان با مشی عالمان پرهیزگار و متقی هموار کند. آنچه در این مجموعه می‌آید، برش‌هایی کوتاه از زندگی بابرکت علمای ربانی و اهل معرفت است که بدون شک درنگ و تأمل در آن‌ها می‌تواند راهنما و راهگشای ما در پیمودن مسیر پرپیچ‌وخم زندگی باشد.

سه - این مجموعه، تنها دربرگیرنده بخش بسیار کوچکی از حکایت‌ها و نکته‌های حیات‌بخش و شورآفرین زندگی علمای معاصر است که به قدر بضاعت اندک حقیر فقیر فراهم آمده و حاصل جست‌وجو، مطالعه، بازنویسی، تلخیص و ویرایش مطالب از منابع مختلف است. در این مجال اندک، تنها به سیره و سلوک علمای معاصری که در سال‌های نه‌چندان دور با ما هم‌نفس و هم‌کلام بودند، اشاره و به‌عمد از پرداختن به سبک

۱. از بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با اعضای کنگره نکوداشت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی / ۱۸ بهمن ۱۳۸۹

زندگی علمای متأخر پرهیز شده است تا رفتار و کردار این عزیزان به‌ویژه برای نسل جدید باورپذیر، ملموس و قابل الگوبرداری باشد. هرچند سیره و روش متأخرین نیز از این قاعده مستثنی نبوده و نیست.

چهار- دفتر اول این مجموعه به سیره و سبک زندگی علامه سید محمد حسین طباطبایی اختصاص یافته است. مردی که با ورود خود به حوزه علمیه قم، این حوزه را به تحرک و پویایی واداشت و با نگارش تفسیر «المیزان» فصل نوینی در حوزه تفسیر قرآن کریم رقم زد. این دانشمند برجسته و حکیم وارسته، علم و عمل را به هم آمیخت و در کنار خلق شاهکار المیزان، در تهذیب نفس نیز به قله‌های رفیع و سترگی دست یافت.

«اقیانوس آرام» سرکی کوتاه به زوایای پیدا و پنهان زندگی علامه طباطبایی است. مردی که لحظه به لحظه حیات پربرکت و گران قدرش درس آموز و زندگی ساز است.

امید که تأمل و تفکر در شیوه زیست این عالم بزرگ و اندیشمند نام آشنا، خالی از لطف نباشد و این روایت‌ها و جرعه‌ها، کام شیفتگان، علاقه‌مندان و رهروان مکتب انسان ساز اسلام را سیراب و شیرین کند.

کمترین: محمدعلی عباسی اقدم

دوم آبان ۱۴۰۰ مصادف با

۱۷ ربیع الاول ۱۴۴۳

بازنویسی نهایی: پنجم تیر ۱۴۰۱